

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 1060/11
27.12.2011. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Vesne Popović, predsednika veća, Milomira Nikolića i Lidije Đukić, članova veća, u parnici tužilaca B.S, Đ.S. i mal. B.S, koju zastupa majka B.S, čiji je zajednički punomoćnik J.Đ, advokat iz N.S, protiv tužene Republike Srbije, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike Beograd, koju zastupa Republički javni pravobranilac, Odeljenje u Novom Sadu, radi isplate, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Višeg suda u Novom Sadu Gž 7401/10 od 18.05.2011. godine, u sednici održanoj 27.12.2011. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presude Višeg suda u Novom Sadu Gž 7401/10 od 18.05.2011. godine i Osnovnog suda u Novom Sadu P 9910/10 od 28.10.2010. godine, i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Novom Sadu P 9910/10 od 28.10.2010. godine, stavom prvim izreke, odbijen je prigovor apsolutne i stvarne nenadležnosti. Stavom drugim izreke, utvrđeno je potraživanje tužilaca na ime razlike između pripadajuće i isplaćene porodične invalidnine u periodu od 01.10.1999. do 30.09.2002. godine sa zakonskom zateznom kamatom po ovom osnovu, na ime uvećane porodične invalidnine u periodu od 01.10.1999. do 30.09.2002. godine sa dospelom zakonskom zateznom kamatom na neisplaćenu razliku, dopunske porodične invalidnine u periodu od 01.10.1999. do 31.03.2006. godine sa zakonskom zateznom kamatom na neisplaćene razlike dopunske porodične invalidnine. Stavom trećim izreke, utvrđeno je potraživanje tužene Republike Srbije od 7.200,00 dinara. Stavom četvrtim izreke, obavezana je tužena da tužiocima isplati 1.038.054,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 18.09.2010. godine. Stavom petim izreke, odlučeno je o troškovima postupka.

Presudom Višeg suda u Novom Sadu Gž 7401/10 od 18.05.2011. godine odbijena je žalba tužene i potvrđena prvostepena presuda. Zahtev tužene za naknadu troškova žalbenog postupka je odbijen.

Protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu tužena je izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava pozivajući se na čl. 395. ZPP.

Apelacioni sud u Novom Sadu nije prihvatio predlog tužene da Vrhovnom kasacionom sudu predloži odlučivanje o reviziji kao izuzetno dozvoljenoj.

Po oceni Vrhovnog kasacionog suda, revizija tužene je izuzetno dozvoljena radi ujednačavanja sudske prakse.

Ispitujući pravilnost pobijane presude u smislu člana 399. ZPP, Vrhovni kasacioni sud je našao da je revizija osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju Vrhovni kasacioni sud pazi po službenoj dužnosti. Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilji B.S. kao korisniku porodične invalidnine je priznato pravo na dopunsku zaštitu rešenjem RS APV Opštine Šid, Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti od 07.11.1997. godine počev od 01.10.1997. godine dok za to postoje uslovi predviđeni Uredbom o pravima na dopunsku zaštitu vojnih lica korisnika porodične invalidnine i civilnih invalida rata na teret sredstava budžeta RS obezbeđenih za boračko-invalidsku zaštitu. U obrazloženju rešenja navedeno je da je S.B. sa decom priznato pravo na porodičnu invalidninu po Zakonu o osnovnim pravima vojnih lica i porodica palih boraca. Rešenjem RS APV Opštine Šid, Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti od 23.12.1998. godine, S.Đ. i B. kao korisnicima porodične invalidnine priznato je pravo na uvećanu porodičnu invalidninu, svakom sauživaocu u iznosu od 35% od osnova, od 01.08.1998. godine dok za to postoje zakonski uslovi. Rešenjem RS APV Opštine Šid, Odeljenje za opštu upravu i društvene delatnosti od 20.07.2000. godine, S.B. sa decom Đ. i B, izbeglicama iz Republike Hrvatske sa privremenim boravkom u Šidu, priznato je i dalje pravo na porodičnu invalidninu u iznosu od 60% od osnova, a za svakog sauživaoca iznos se uvećava za 59% od 01.05.2000. godine sve dok za to postoje zakonski uslovi. S.Đ. i B. priznaje se i dalje pravo na uvećanu porodičnu invalidninu u iznosu svakog sauživaoca od 35% od osnova od 01.05.2000. godine dok za to postoje zakonski uslovi. Osnov za određivanje porodične i uvećane porodične invalidnine je iznos porodične neto zarade u SRJ iz prethodnog meseca uvećan za 80%. Utvrđena je razlika između pripadajuće i neisplaćene naknade za utuženi period.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su usvojili tužbeni zahtev zaključujući da je tužiocima priznato pravo na isplatu invalidskih primanja koje se zasniva na Uredbi o materijalnom obezbeđenju i drugim pravima boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih invalida rata iz oružanih akcija posle 17.avgusta 1990. godine i Uredbi o pravima na dopunsku zaštitu vojnih invalida, korisnika porodične invalidnine i civilnih invalida rata i Zakonu o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca. Zbog toga, po stanovištu

nižestepenih sudova, potraživanje tužilje predstavlja zahtev za ispunjenje preostalog dela novčane obaveze tužene prema tužiocima. Zaključujući da ovo potraživanje zastareva u opštem roku od 10 godina, te da je tužba podneta u tom roku, tužbeni zahtev tužilaca usvojen je u celosti.

Osnovano se u reviziji ukazuje da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno.

Zahtev tužilaca se zasniva na članu 172. ZOO, po kome pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija. Šteta koju su tužioci pretrpeli ogleda se u tome što im je tužena bez zakonitog pravnog osnova u utuženom periodu uskratila punu isplatu porodične invalidnine koja im je priznata konačnim i pravnosnažnim rešenjima organa uprave. Porodična invalidnina koja je tužiocima priznata ovakvim rešenjima, po oceni Vrhovnog kasacionog suda ima karakter povremenih potraživanja jer se prema članu 28. Zakona o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca određuje u mesečnim iznosima i u smislu člana 71. istog zakona isplaćuje po isteku meseca za koji se isplata vrši. Po članu 372. stav 1. u vezi sa članom 379. stav 2. ZOO potraživanja povremenih davanja koja dospevaju godišnje ili u kraćim određenim razmacima u vremenu (povremena potraživanja) zastarevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja.

Pobijane presude nisu mogle biti preinačene jer su potraživanja tužilaca i obaveza tužene utvrđeni zbirno zbog čega se ne može utvrditi momenat docnje odnosno dospelost obaveze kako bi se primenio rok od 3 godine u cilju utvrđivanja koji deo tužbenog zahteva podleže zastarelosti, a koji ne. Zbog toga su morale biti ukinute.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će postupiti po navedenim primedbama i pravilnom primenom materijalnog prava odlučiti o tužbenom zahtevu.

Na osnovu čl. 407. stav 2. u vezi čl. 395. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća

sudija

Vesna Popović,s.r.